

Nr 228.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1951/52 till avskrivning av nya kapitalinvesteringar; given Stockholms slott den 9 november 1951.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 november 1951.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, DANIELSON, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

I propositionen nr 217 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t på hemställan av chefen för socialdepartementet äskat ett investeringsanslag å 50 miljoner kronor på tilläggsstat I till riksstaten för innevarande budgetår till tilläggs lån till viss bostadsbyggnadsverksamhet. Den i propositionen föreslagna utvidgningen av de statliga tilläggs lånen, som bygger på ett av 1951 års bostadsutredning framlagt förslag, har avsetts bliva av provisorisk karaktär, i avvaktan på att frågan om formen för statens generella stöd åt bostadsbyggandet senare skall omprövas.

Enligt gällande bestämmelser äro nuvarande tillägglån regelmässigt ränte- och amorteringsfria under tio år. Före utgången av denna tid skall frågan om ytterligare subvention i form av efterskänkande prövas med hänsyn till förhållandena på hyresmarknaden. I samband med den utvidgade långivningen har viss jämkning av lånevillkoren ansetts böra vidtagas, innebärande bl. a. att krav på förräntning och amortering av tillägglån skall kunna framställas, därest den allmänna hyresnivån undergår förändringar av innebörd att fastigheternas avkastning stiger. Någon bindning av ränte- och amorteringsfriheten till viss tidsperiod avses alltså icke längre skola tillämpas. Det förutsättes vidare i propositionen, att förslag om de nuvarande tillägglånens slutliga reglering skall kunna föreläggas riksdagen snarast.

Avskrivningsbehovet för investeringsanslagen till tillägglån beräknades intill budgetåret 1949/50 efter 29 procent med hänsyn till att lånen löpte utan ränta och amortering under tio år. Någon direkt eller indirekt avskrivning av själva kapitalbeloppen skedde icke. Tillgängliga avskrivningsmedel anlätades i stället för årlig överföring till riksstatens inkomstsida, med belopp svarande mot en avkastning av 4 procent av de utlämnade tillägglånens bokförda värde. Närmast av bokföringstekniska synpunkter infördes fr. o. m. budgetåret 1949/50 indirekt avskrivning med 100 procent (se prop. 181/1949 s. 7—9). Bostadsutredningen har alternativt till nuvarande avskrivningsregler berört möjligheten av att helt underlåta avskrivningar på tillägglånen. I stället skulle förräntningskravet uppfyllas genom årliga anslag på driftbudgeten, varigenom skulle uppnås samma budgeteffekt som vid subventioner i form av årliga hyresbidrag. Utredningen har emellertid icke ansett sig böra framlägga något förslag i förevarande hänseende, väsentligen av det skälet, att den med hänsyn till den samhälls-ekonomiska balansen lämpliga fördelningen mellan skatter och lån vid givna totala statsutgifter icke påverkas av de avskrivningsregler, som tillämpas. Avskrivningsreglerna torde därför enligt utredningens mening böra fastställas huvudsakligen under hänsynstagande till det bokföringstekniskt lämpliga.

Riksräkenskapsverket samt fullmäktige i riksgäldskontoret och i riksbanken ha i sina yttranden över utredningens förslag förutsatt att lånen i sin helhet skola avskrivas. Riksräkenskapsverket har sålunda erinrat om att i den mån en investering helt eller delvis är oräntabel skall investeringen enligt gällande budgetsystem bliva föremål för omedelbar avskrivning till så stor del att avkastningen av hela investeringen motsvarar full förräntning av den icke avskrivna delen av investeringen.

Departementschefen.

Frågan om tidpunkten för återbetalning och förräntning av de föreslagna nya tillägglånen har i nuvarande läget lämnats helt öppen. Under sådant förhållande och på de skäl riksräkenskapsverket anfört förordar jag att avskrivningsbehovet beräknas efter gällande grunder. Mot att nu ändra

avskrivningsbestämmelserna talar även den omständigheten att det framlagda förslaget om en utvidgning av ifrågavarande långivning givits endast provisorisk karaktär i avvaktan på att frågan om formen för ett generellt stöd omprövas. Avskrivningsanslaget å driftbudgeten torde sålunda böra beräknas till samma belopp som investeringsanslaget eller 50 miljoner kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, under förutsättning att motsvarande investeringsanslag beviljas, under huvudtiteln Avskrivning av nya kapitalinvesteringar å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 000 kronor till *Tilläggs lån till viss bostadsbyggnadsverksamhet.*

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Otto Winther.